

[Edvard Sørensen.]

L. S. Inden for disse to Bevægelser har Diktaturtendenserne, eller i hvert Fald Lysten til at knuse det nuværende Styre ved ulovlige Midler, en utvivlsom Udbredelse, og det er i Øjeblikket disse to Bevægelser, som maaske kunde rumme en Fare for dansk Demokrati.“

Lad os huske, det skulde være en Lærebog for Aftenskoleelever!

I en Artikel af Hr. Flemming Madsen om „Socialdemokratiet og Kommunismen“ siges der:

„Et stort politisk Parti som Socialdemokratiet vælger ikke sin Placering ud fra agitatoriske Hensyn.“

Mon ikke det er en subjektiv Betragtning? Man kan sige det samme om en Vending, der lyder: „Kommunismen bærer Nederlag i sit Skjold.“

De fleste partipolitisk prægede Udtalelser og Bedømmelser findes i en Artikel om „Socialdemokratiet og Landbruget“ af det ærede Medlem Hr. Smørum. Jeg skal tage et ganske lille Udpluk af en meget righoldig Buket.

I et Afsnit om Landboreformerne, hvor der nævnes Stavnsbaandets Løsning og hvad dermed fulgte, siges der:

„Alle disse Reformere gennemførtes, som bekendt, ved Statsforanstaltninger, og naturligvis vakte de en Storm af Forbitrelse fra de reaktionære Godsejeres Side. Alt dette nye var jo, set fra deres Standpunkt, Indgreb i deres velerhvervede Rettigheder, det var Indgreb i selve Naturens Orden, som uvægerlig maatte føre til Landets Ruin, thi“ —

og saa citeres der i Artiklen:

„ligesom der i Naturen findes evige og uforanderlige Love, saaledes er der ogsaa faste og urokkelige Love for det menneskelige Samfund, vi ikke kan sætte os op imod.“

Forfatteren fortsætter:

„Citatet er ganske vist ikke hentet fra en af hin Tids Godsejere, det er taget fra en Tale, Madsen-Mygdal holdt i Juni 1936, men Melodien var den samme, Paa-beraabelsen af Naturlovene og „det evigt uforanderlige“, den samme, Reaktionen altid har brugt for at fornægte Udviklingens Lov.“

Objektiv kan denne Fremstilling i alt Fald ikke kaldes. Lidt senere siges der:

„og selv om vi halvandet Hundrede Aar senere har maattet opleve, at et Par Landboforeninger har udtalt om Stavnsbaandets Ophævelse, at der egentlig ikke var saa forfærdelig megen Grund til at

feste for denne Begivenhed, at der tværtimod kunde være Grund til at genindføre det.“

Jeg tvivler paa, at det ærede Medlem kan føre Bevis for, at nogen Landboforening har udtalt sig for det ønskelige i at indføre Stavnsbaandet igen.

I en Omtale af Bonden og Forfatningen siges der:

„Venstre splittedes i en Kamp mellem ondt og godt, som det fandt vanskeligt at skjule udadtil; desværre sejrede det onde som Regel over Partiets bedre Følelser og blev efterhaanden i den Grad Vane, at det glemte, at det nogen Sinde havde været andet end et Kapitalistparti. Medens Venstre saaledes efter et forgæves Forsøg paa at være Landboparti endte i Godsejernes, Jordspekulanternes og Kapitalisternes Tjeneste, stillede Socialdemokratiet sig fra første Færd rent og klart paa Arbejdets Side.“

Mere perfid er det vanskeligt at skrive om en politisk Modstander. Man skulde ikke tro, at Ministeriet kunde godkende noget saadant som Lærebog for unge Mennesker i Samfundskundskab. — Eller for at nævne noget andet i samme Afsnit:

„Socialdemokratiet og Venstre krævede begge Lighed, men medens Venstres Lighed kun var den rent overfladiske Lighed for Loven, saa var Socialdemokratiets Krav om Lighed et Krav om lige Ret og lige Pligt for alle til at arbejde, lige Ret til Arbejdets Udbytte og lige Ret til Samfundets Goder.“

Mon det ikke er en personlig Betragtning af Forholdene? I et Afsnit om Jordspørgsmaalet siges der:

„Naar vi knytter Ordet „liberalistisk“ til Venstres Politik, saa nødes vi i Omtalen af Landarbejderspørgsmaalet til straks at erkende, at her passer Betegnelsen ikke, her har Venstres Standpunkt bestandig været reaktionært.“

Eller i samme Afsnit om Stemmeret for Tyende:

„Nu skulde man tro, at her var en Opgave, som Socialdemokratiet og Venstre maatte kunne enes om at løse. Her maatte de vel kunne løfte i Flok. Begge Partier krævede jo Frihed og Lighed for Loven. Men nej, vi har sagt det før, Venstres Frihed var den stærkeres Frihed til at udbytte den svagere, og Venstre havde ingen Sympati for Landarbejderens Frigørelse. For Venstre eksisterede der intet Landarbejderspørgsmaal — det skulde da være Spørgsmaalet om at fastholde den Arbejdskraft ved Land-